

MATTHIAS **WEISCHER**

MATTHIAS

WEISCHER

BÜHNE

Schilderijen omslag / Paintings covers: BULB — SPALT (GAB) *detail*

Schilderijen binnenkant omslag / Paintings inner side covers: SPALT (GAB) *detail* — OLYMPIA — BARRACKE

INHOUD / INDEX

7 VOORWOORD

10 PREFACE

15 HET CONCEPT VAN EEN RUIMTE

16 THE CONCEPT OF A SPACE

28 WERK 2001 / 2010

28 WORKS 2002 / 2010

45 WERK 2011 / 2020

45 WORKS 2011 / 2020

72 BIOGRAFIE

74 BIOGRAPHY

80 COLOFON

80 COLOPHON

UNTITLED (PRIMAVERA) detail / 49 x 49 cm

VOORWOORD

Al vele jaren geniet in de schilderkunst een groot aantal aan de Hochschule für Grafik und Buchkunst (HGB) in Leipzig afgestudeerde kunstenaars een hoog aanzien. De veelal in de figuratieve traditie opgeleide kunstenaars werken voor een belangrijk deel in ateliers in de Spinnerei, een voormalige katoenspinnerij in de Leipziger wijk Plagwitz, waar ook de belangrijkste galerieën gevestigd zijn. Deze kunstenaars werden bekend onder de naam Neue Leipziger Schule, alhoewel er geen sprake is van een feitelijke school met een manifest of gemeenschappelijke inhoudelijke criteria. Anders dan dat de meesten van hen dezelfde opleiding genoten en werken binnen het brede spectrum van de figuratie.

Al in 2009, zo'n tien jaar nadat de eerste kunstenaars hun ateliers in de Spinnerei betrokken, organiseerde het Drents Museum de tentoonstelling *Realisme uit Leipzig. Drie generaties Leipziger Schule* met werk van vijftien kunstenaars onder wie Werner Tübke, Bernard Heisig, Arno Rink, Neo Rauch, Ulf Puder en Michael Triegel. De tentoonstelling werd zeer goed ontvangen, ofschoon een kunstcriticus zich beklagde over het feit dat de talentvolle Matthias Weischer in de selectie ontbrak. Gelukkig kunnen wij dat nu goedmaken met een tentoonstelling en de voor u liggende publicatie, die onderdeel uitmaken van een reeks van tentoonstellingen die al eerder in het Drents Museum te zien waren: Aris Kalaizis (2014), Laura Eckert (2015/2016), Rosa Loy (2017) en David Schnell (2020). Van de meeste van deze kunstenaars is ook werk aangekocht, zoals het werk *Bulb* (2020) van Matthias Weischer dat op de omslag van deze publicatie staat en voor de museumcollectie werd aangekocht door de Stichting Vrienden van het Drents Museum.

ABEND / 148 x 211 cm

UNTITLED *detail* / 46 x 46 cm

HET CONCEPT VAN EEN RUIMTE

Benno Tempel

Matthias Weischer staat bekend om zijn interieurs. Hierin combineert hij alledaagse objecten en dessins met elkaar. Vaak met een melancholieke ondertoon: de settings refereren veelal aan overbekende patronen en kleuren uit de jaren 50/ 60 van de vorige eeuw. In die zin speelt de kunstenaar met clichés en nostalgie.

Voor mij heeft er altijd iets beperkends gezeten in de omschrijving van Weischers werk als "interieurs".¹ Hoewel het feitelijk klopt dat de kunstenaar de toeschouwer een blik gunt in een ruimte, gebeurt er mijns inziens veel meer. Om dat te begrijpen, is het zinvol om te kijken naar het iconografie van het interieur en welke rol die architectonische ruimte speelt in de kunstgeschiedenis.²

Kort samengevat zijn er in de kunstgeschiedenis twee soorten interieurs: degene die ontstonden in de Renaissance in Italië en degene die in de 17de eeuw ontstonden in de Nederlanden.³

Om met die laatste te beginnen; het Hollandse interieur kenmerkt zich door een grote mate van waarheidsgetrouwe weergave. We "betrappen" gewone mensen tijdens hun dagelijks bezigheden in huis. Als kijker bekruipt je het gevoel dat je door een raam of openstaande deur een toevallige blik werpt op wat zich in de woning afspeelt. Dat gevoel wordt vaak versterkt door een doorkijkje naar een volgende kamer, achter de personages. Dit geeft de indruk daadwerkelijk binnen te kijken in een huis, in plaats van alleen een kamer.

In de Italiaanse schilderkunst dienden de interieurs niet als kamers voor de gewone man, maar als denkbeeldige locatie van heilige gebeurtenissen uit de bijbel. Dat leidde tot speciale typologieën, waarvan de bekendste waarschijnlijk de annunciatie is. Aartsengel Gabriël verschijnt aan Maria, en verkondigt haar de komende onbevleete ontvangenis van het kindeke Jezus. Veel in deze voorstellingen is ideëel weergegeven. De vliegende

THE CONCEPT OF A SPACE

Benno Tempel

Matthias Weischer is known for his interiors, in which he combines everyday objects and designs. They often have a melancholic undertone. The settings often refer to well-known patterns and colours from the 1950s and 1960s. In this sense, the artist plays with clichés and nostalgia.

To me, describing Weischer's work as 'interiors' has always felt somewhat limiting.¹ Although it is factually true that the artist allows viewers a glimpse into a space, I believe that there is much more going on. To understand this, it makes sense to examine the iconography of the interior and the role that architectural space plays in art history.²

Briefly, there are two types of interiors in art history: those that arose in Italy during the Renaissance and those that arose in the Netherlands in the 17th century.³

To start with the latter, Dutch interiors are characterized by their faithful representation of reality. We catch ordinary people unawares as they go about their daily routine in the home. As viewers, we are given the feeling that we are looking through a window or an open door and that we accidentally see what is happening in the house. This feeling is often reinforced because we are also given a view into another room, which is depicted behind the figures. This creates the impression that we are looking into an entire home rather than just one room.

In Italian painting, interiors did not serve as living spaces for ordinary people

but as locations for sacred events from the Bible. This led to specific typologies, the most famous of which is probably the Annunciation: the Archangel Gabriel revealing himself to Mary and announcing the Immaculate Conception. Much in these scenes is imaginary. The angel flying into the room and his appearance can hardly be rendered plausibly in paint. Nevertheless, the artists tried to convey the message by combining various techniques. Movement, for example, was simulated by depicting the figures in undulating robes. The artists' main concern was the depiction of a concept rather than a domestic scene. The architecture primarily served to position the two figures, Mary and the angel, in a special relationship; they are often separated from each other by planes of colour planes or columns.⁴

Looking at the Italian paintings rarely gives you the feeling that you are looking into a faithfully rendered interior. Although the architecture is correct in terms of proportion and perspective, the interior feels more like a diorama or a theatrical stage. I believe that this was done on purpose. These paintings present viewers with a staged play, as it were, with the players and the scene presented in such a way that they were easy to recognize. The interior looks like a stage, with a back wall and two side walls that underpin the scene. There are no doors or windows that allow us to accidentally look inside. The entire 'façade' seems to

Fra Angelico, *De Annunciatie*, fresco, 1438-1445, Museo di San Marco, Florence

entree en de verschijning van de engel zijn maar moeilijk geloofwaardig in schilderkunst uit te beelden. Door verschillende technieken probeerde men de boodschap toch over te brengen. Beweging werd bijvoorbeeld gesimuleerd door golvende gewaden te schilderen. Het ging de kunstenaars dan ook vooral om het verbeelden van een concept, en niet zozeer om een huiselijk tafereel. De architectuur diende met name om de beide personages, Maria en de engel, in een bepaalde verhouding tot elkaar te plaatsen, vaak van elkaar gescheiden door kleurvlakken of zuilen.⁴

Bij de Italiaanse stukken heeft de toeschouwer zelden het gevoel daadwerkelijk een blik in een waarheidsgetrouw interieur te werpen. Hoewel de architectuur klopt wat betreft proporties en perspectief, voelt het interieur meer als een kijkdoos of een theaterpodium. En dat is denk ik met opzet gedaan. Er wordt als het ware voor de toeschouwer een stuk opgevoerd. Het was de bedoeling dat de kijker de personages en de scene eenvoudig kon herkennen. Het interieur lijkt op een Bühne, met een achterwand en twee zijwanden die het geheel overeind houden. Er zijn geen deur of raam waar we toevallig door naar binnen kijken. De hele "voorgevel" lijkt weggehaald te zijn. Het interieur is in die zin meer een projectiescherm. Zo staan bij voorstellingen van de annunciatie of een sacra conversazione de personages vaak meer voor de architectuur dan dat ze zich er daadwerkelijk binnenin bevinden.⁵ Deze kunstmatige opstelling is een teken voor de kijker: hier wordt een belangrijke boodschap gedeeld.

Het mag duidelijk zijn, Matthias Weischer staat dicht bij de mentaliteit van de Italiaanse Renaissance. Weischer is een kunstenaar die zich bewust is van de kunstgeschiedenis. Daarbij gaat zijn interesse onder andere uit naar Italië, de bakermat van de Renaissance en de Barok.

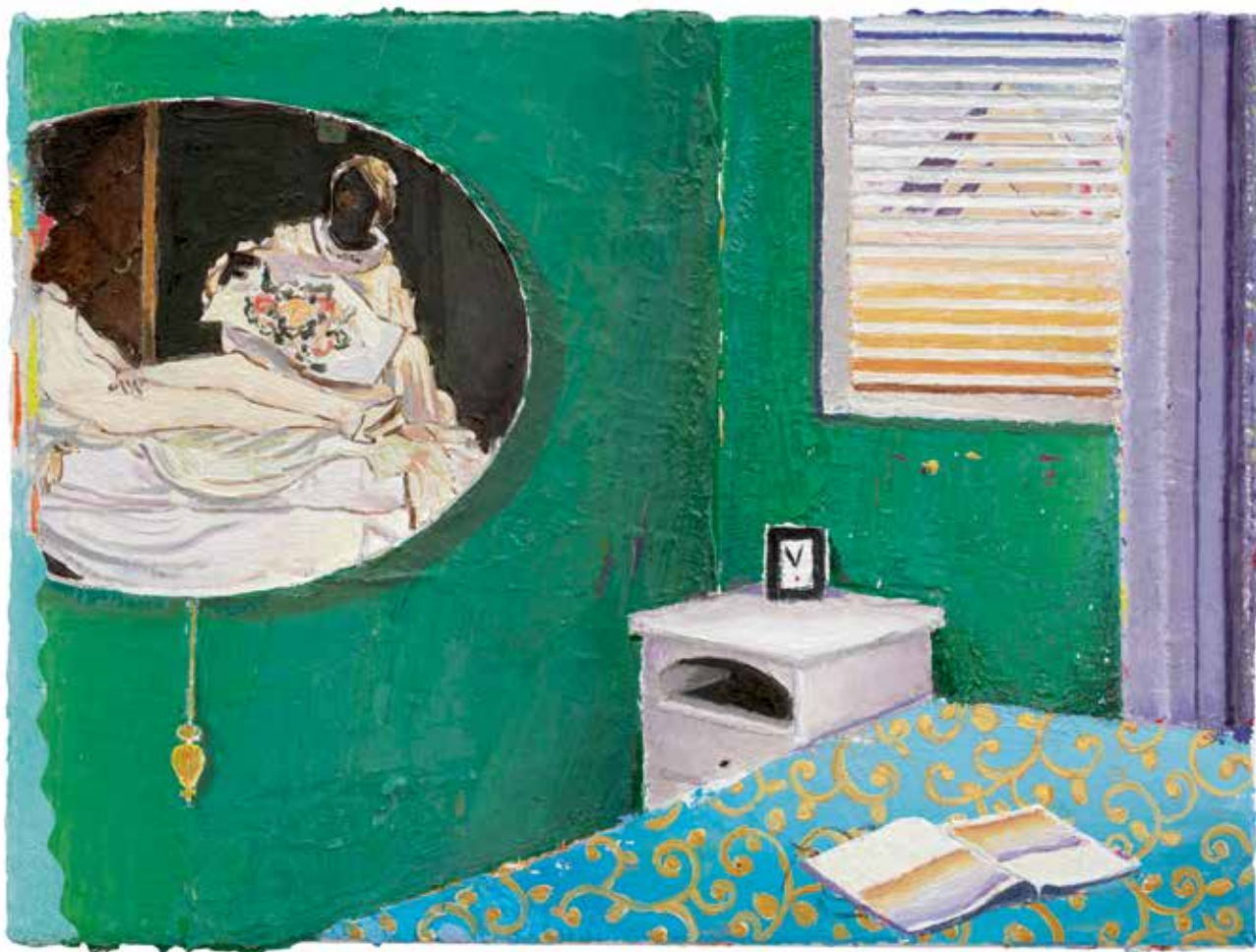

BÜHNE 2003
200 x 280 cm olieverf op canvas
Oil on canvas

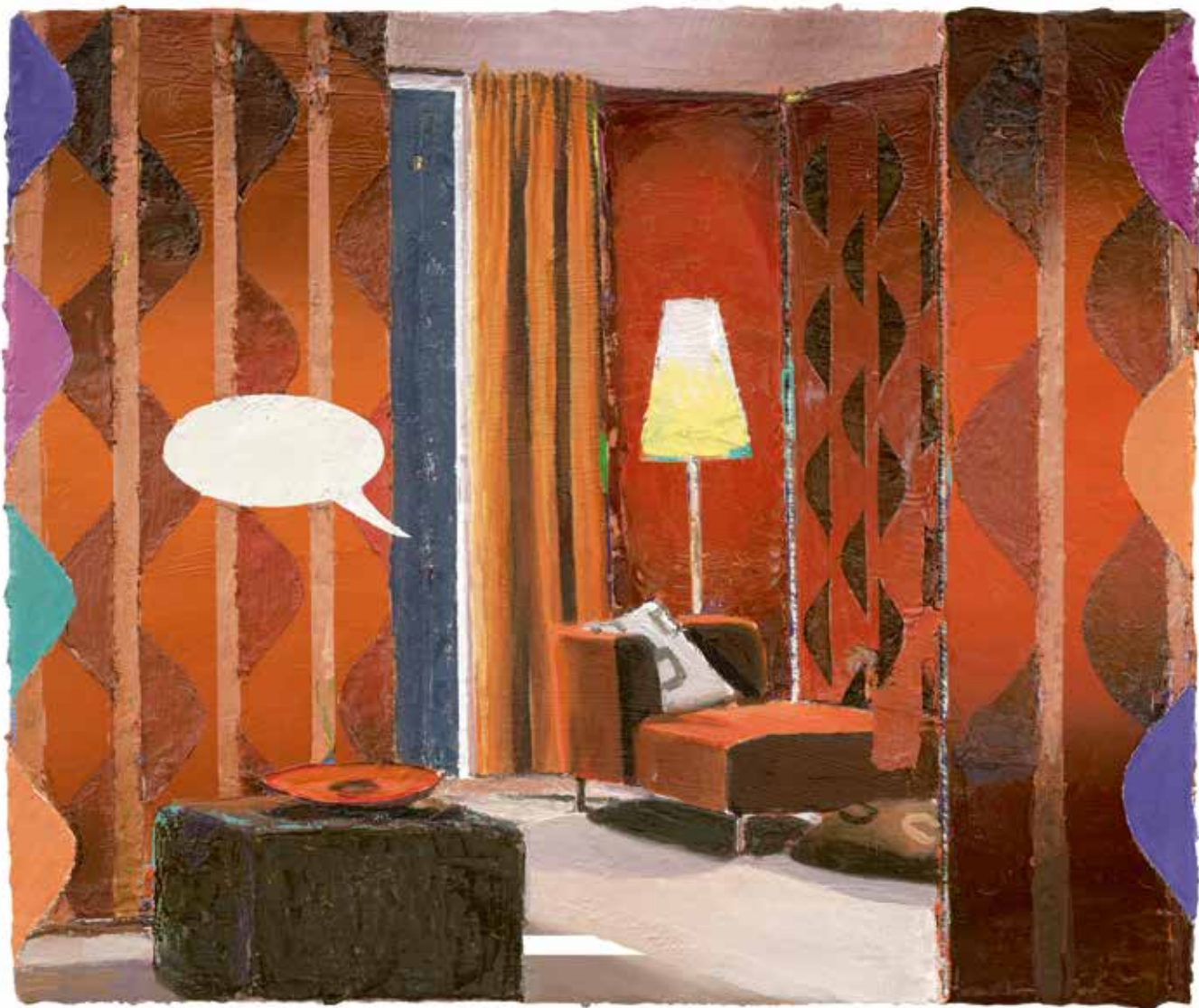

REFRACTORIUM I + II 2017
48.5 x 48.5 cm olieverf op canvas
Oil on canvas

OLYMPIA 2020
30 x 40 cm olieverf op canvas
Oil on canvas

BULB 2020
38 x 46 cm olieverf op canvas
Oil on canvas

COLOFON / COLOPHON

Dit boek verschijnt ter gelegenheid van de tentoonstelling
'Matthias Weischer – Bühne' in het Drents Museum van
1 november 2020 tot en met 28 maart 2021.

UITGAVE / PUBLISHER

WBOOKS, Zwolle [NL]
info@wbooks.com
www.wbooks.com
i.s.m.
DRENTS MUSEUM, Assen [NL]
info@drentsmuseum.nl
www.drentsmuseum.nl

Dit is deel 4 in de serie 'Hedendaagse kunstenaars in het Drents Museum'. Eerder verschenen in deze reeks Juul Kraijer *Werken* (2015), Rosa Loy *Bilder Bergen* (2017) en David Schnell *Saison* (2019).

©2020 WBOOKS, Zwolle,
The Netherlands

Alle rechten voorbehouden /
All rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een
geautomatiseerd gegevensbestand, of
openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige
wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door
fotokopieën, opnamen of op enige andere
wijze, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de
rechten met betrekking tot de illustraties
volgens de wettelijke bepalingen te regelen.
Degenen die desondanks menen zekere
rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich
alsnog tot de uitgever wenden.
Van werken van beeldende kunstenaars
aangesloten bij een CISAC-organisatie is het
auteursrecht geregeld met c/o Pictoright
Amsterdam 2020.

AUTEURS / AUTHORS

Benno Tempel (Harderwijk, 1972),
kunsthistoricus en directeur van het
Kunstmuseum in Den Haag
Rannilt Pol (Maastricht, 1995), Beringer
Hazewinkel Conservator Kunst in Opleiding
van het Drents Museum

EINDREDACTIE / EDITOR

Rannilt Pol

VERTALING / TRANSLATION

Paul Hulsman

FOTOGRAFIE / PHOTOGRAPHY

Uwe Walter, Berlin

VORMGEVING / GRAPHIC DESIGN

A10design, Albertine Dijkema, Amersfoort

MET DANK AAN / THANK YOU

de bruikleengevers
GRIMM Gallery Amsterdam | New York

HOOFDSPONSORS
MAIN SPONSORS

SPONSOR
SRC
src-reizen.nl

SUBSIDIEGEVERS
SUBSIDY-PROVIDERS
provincie Drenthe

BEGUNSTIGER
PATRONS

W BOOKS

WERK WORKS
2000 / 2010

Kordel / Direct Art Collection

WERK WORKS
2011 / 2020

Refractorium I / privé collectie,
Keerbergen

Bulb / Collectie Drents Museum,
verworven dankzij steun van de Stichting
Vrienden van het Drents Museum

Billardzimmer / privé collectie,
Berlijn

Relief II / Albertina / collectie Essl,
Klosterneuburg bei Wien

Spalt (Gab) / the Ekard collection

Refractorium II / privé collectie,
Keerbergen

Lounge / privé collectie

Bühne / Hildebrand Collection,
Leipzig

Die Unruhe / Albertina / collectie
Essl, Klosterneuburg bei Wien

Sherbe (Shard) / collectie GRIMM
Gallery Amsterdam | New York

Untitled (Primavera) / Direct Art
Collection

Stage / privé collectie

Kartenhaus / Scharpff collectie,
Bonn

Fels (Rock) / Direct Art Collection

Arsenal I / privé collectie,
Breukelen

Abend / privé collectie

Untitled / The M Foundation

Booth / Kunstmuseum, Den Haag

Arsenal II / Collectie Philippe
Leeman, Antwerpen

Mirror 1 / privé collectie

Barracke / privé collectie

Carré 2 / Hildebrand Collection,
Leipzig

Haze / collectie GRIMM Gallery
Amsterdam | New York

Mirror 2 / privé collectie

Atelier I / collectie GRIMM Gallery
Amsterdam | New York

Speaker II / privé collectie,
Keerbergen

Olympia / collectie GRIMM Gallery
Amsterdam | New York

Dawn / privé collectie, Breukelen

